

Datum van
inontvangstneming

:

25/02/2014

Zaak C-40/14

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

27 januari 2014

Verwijzende rechter:

Cour de cassation (Frankrijk)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

21 januari 2014

Verzoekende partijen:

Directeur général des douanes et droits indirects

Chef de l'agence de poursuites de la Direction nationale du renseignement et des enquêtes douanières

Directeur régional des douanes et droits indirects de Lyon

Verwerende partij:

Utopia SARL, handeldrijvend onder de naam Marshall Bioresources

[omissis]

De COUR DE CASSATION, CHAMBRE COMMERCIALE, FINANCIÈRE ET ÉCONOMIQUE, heeft,

op het cassatieberoep ingesteld door:

1/ de directeur général des douanes et droits indirects [directeur-generaal douanerechten en indirecte belastingen], met kantoor [omissis] [te] Montreuil [omissis],

2/ de chef de l'agence de poursuite de la Direction nationale du renseignement et des enquêtes douanières (hoofd dienst vervolgingen van de Nationale Directie inlichtingen en douaneonderzoeken), met kantoor [omissis] [te] Parijs [omissis],

3/ de directeur régional des douanes et droits indirects de Lyon (regionaal directeur douanerechten en indirecte rechten te Lyon), met kantoor [omissis] [te] Lyon, [**Or. 2**]

tegen het arrest van 20 oktober 2011 van de zesde kamer van de Cour d'appel de Lyon (hof van beroep te Lyon) in het geding tussen de vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Utopia, handeldrijvend onder de naam Marshall Bioresources, met zetel [omissis] [te] Lyon,

verweerster in cassatie;

De vennootschap Utopia heeft tegen datzelfde arrest incidenteel cassatieberoep ingesteld;

Verzoekers tot cassatie ten principale voeren ter onderbouwing van hun cassatieberoep één enkel cassatiemiddel aan, dat als bijlage bij het onderhavige arrest is gevoegd;

Verzoekster tot incidenteel cassatie voert ter onderbouwing van haar cassatieberoep één enkel cassatiemiddel aan, dat als bijlage bij het onderhavige arrest is gevoegd;

[omissis]

het hiernavolgende arrest gewezen:

[omissis]

Uitspraak doende op zowel het cassatieberoep ten principale, ingesteld door de directeur général des douanes et droits indirects, als op het incidenteel cassatieberoep ingesteld door de vennootschap Utopia, handeldrijvend onder de naam Marshall Bioresources (hierna: Marshall Bioresources);

Overwegende dat volgens het bestreden arrest de vennootschap Marshall Bioresources zich bezighoudt met de invoer uit de Verenigde Staten van voor laboratoriumonderzoek bestemde dieren; blijkens een controle achteraf door de douaneadministratie in 2006 betreffende de invoer van levende honden en fretten door deze vennootschap tussen maart en december 2004 verrichtte zij deze invoer met vrijstelling van douanerechten op basis van verordening (EEG) nr. 918/83 van de Raad van 28 maart 1983 betreffende de instelling van een communautaire regeling inzake douanevrijstellingen, die voorziet in vrijstelling van rechten bij invoer voor speciaal voor laboratoriumgebruik gefokte dieren die zijn bestemd voor [**Or. 3**] openbare instellingen of instellingen van openbaar nut waarvan de voornaamste bezigheid het onderwijs of het wetenschappelijk onderzoek is, of voor particuliere instellingen met dezelfde activiteit, die van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten toestemming hebben om deze goederen vrij van rechten in te voeren; de douane-administratie, die van mening was dat de

vennootschap Marshall Bioresources, die niet actief was in het onderwijs of het wetenschappelijk onderzoek en niet de vereiste toestemming had, geen aanspraak kon maken op de vrijstelling van douanerechten, heeft haar bij proces-verbaal van 7 maart 2007 verschillende douaneovertredingen betekend waardoor zij bepaalde douanerechten had kunnen ontwijken, en zij heeft vervolgens op 27 maart 2007 deze vennootschap een navorderingsaanslag opgelegd (hierna: „aanslag”); nadat de douane-administratie op 29 mei 2007 haar bezwaar had afgewezen, heeft Marshall Bioresources deze administratie op 26 juli 2007 gedagvaard teneinde nietigverklaring van de aanslag te verkrijgen;

Eerste onderdeel van het enige middel van het cassatieberoep ten principale:

[omissis]

Overwegende dat, tot afwijzing van de vordering van de douaneadministratie om bevestiging van de aan Marshall Bioresources betekende volledige douaneschuld en van de geldigheid van de aanslag van 27 maart 2007 voor het volledige bedrag van deze schuld, in het arrest allereerst wordt opgemerkt dat ingevolge artikel 60, lid 2, van verordening nr. 918/83 de vrijstelling is beperkt tot dieren die zijn „bestemd” voor bepaalde instellingen, en vervolgens wordt overwogen dat indien de vrijstelling, zoals de douaneadministratie aanvoert, beperkt was tot door deze instellingen „ingevoerde” dieren, niet valt te begrijpen waarom dat artikel deze duidelijke, nauwkeurige en ondubbelzinnige term niet uitdrukkelijk heeft gebruikt; voorts bestaat er aldus dat arrest geen enkele ernstige reden om de eveneens duidelijke term „bestemd” eng uit te leggen, waardoor aan de tekst een daarin niet gestelde voorwaarde zou worden toegevoegd en volstaat het voor de toepassing van de vrijstelling dat de instelling waarvoor de dieren zijn bestemd, voldoet aan de door deze tekst opgelegde voorwaarden; voorts aanvaardt het arrest het door verweerster tot cassatie aangevoerde dat de term „bestemd” duidelijk overeenkomt met het oogmerk van de verrichting die leidt tot levering van deze dieren aan laboratoria zodat alleen dient te worden nagegaan of de afnemers van Marshall Bioresources openbare instellingen of particuliere instellingen die toestemming hebben gekregen, waren en als voornaamste bezigheid het onderwijs of het wetenschappelijk onderzoek hadden; ten slotte, aldus het arrest, speelt het feit dat Marshall Bioresources een handelsonderneming is die zelf geen onderwijs geeft of wetenschappelijk onderzoek verricht, geen rol daar de auteurs van de betrokken tekst duidelijk als oogmerk hadden, de ontwikkeling van het onderzoek te bevorderen door de invoer te vergemakkelijken van dieren die uitsluitend daarvoor bestemd zijn, onder omstandigheden waarbij de veiligheid van deze leveringen wordt gegarandeerd; **[Or. 4]**

Overwegende dat deze uitlegging van de Cour d’appel volgens de douane-administratie voorbijgaat aan de letter en geest van artikel 60 van verordening nr. 918/83 en de vrijstelling volgens de douane-administratie afhankelijk is van de hoedanigheid van de importeur en niet kan worden verleend aan importeurs die

alleen de ingevoerde dieren overbrengen naar instellingen die voldoen aan de voorwaarden van de tekst;

Overwegende dat de vraag dus rijst of een importeur van dieren die speciaal zijn gefokt voor laboratoriumgebruik, in aanmerking kan komen voor de vrijstelling van invoerrechten waarin voor dit soort goederen is voorzien in artikel 60 van verordening (EEG) nr. 918/83 van de Raad van 28 maart 1983 betreffende de instelling van een communautaire regeling inzake douanevrijstellingen, wanneer hij niet zelf een openbare instelling, instelling van openbaar nut of particuliere instelling die toestemming heeft gekregen, is en als de voornaamste bezigheid het onderwijs of het wetenschappelijk onderzoek heeft, maar instellingen die aan deze voorwaarden voldoen, als afnemer heeft;

Derde onderdeel van het enige middel van het incidenteel cassatieberoep:

[omissis]

Overwegende dat de Cour d'appel, teneinde het vonnis te vernietigen waarbij de kooien voor het transport van levende dieren voor laboratoriumonderzoek waren gelijkgesteld met „gevulde verpakkingsmiddelen” in de zin van regel 5 b) van de algemene regels voor de interpretatie van de gecombineerde nomenclatuur, en teneinde de douaneschuld van Marshall Bioresources betreffende deze kooien en de geldigheid van de aanslag van 27 maart 2007 voor hetzelfde bedrag te bevestigen, allereerst heeft opgemerkt dat volgens de douane-administratie de betrokken kooien met levende wezens niet konden worden beschouwd als gevulde verpakkingsmiddelen in de zin van bovengenoemde algemene regel en een indeling van deze kooien met vervoerde levende dieren, „die klaarblijkelijk geschikt zijn voor herhaald gebruik” in de zin van dezelfde algemene regel bovendien uitgesloten was, en vervolgens heeft overwogen dat de kwalificatie als verpakkingsmiddelen voor honden en fretten twijfelachtig leek en het argument van Marshall Bioresources van weinig ernst getuigde, daar zij, teneinde te betwisten dat de kooien eventueel herhaaldelijk werden gebruikt, had gepreciseerd dat deze kooien werden gehuurd van de Amerikaanse leverancier naar wie zij na vervoer werden teruggezonden;

Overwegende dat derhalve aan het Hof van Justitie van de Europese Unie dient te worden gevraagd of regel 5 b) van de algemene regels voor de interpretatie van de gecombineerde nomenclatuur aldus moet worden uitgelegd dat kooien voor het vervoer **[Or. 5]** van levende dieren voor laboratoriumonderzoek onder de categorie verpakkingsmiddelen in de zin van deze regel vallen en zo ja of de op deze verpakkingsmiddelen toepasselijke uitdrukking „die klaarblijkelijk geschikt zijn voor herhaald gebruik” in het algemeen moet worden beoordeeld of alleen met betrekking tot hergebruik op het grondgebied van de Unie;

OM DEZE REDENEN

wordt het Hof van Justitie van de Europese Unie verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

1°/ Komt een importeur van speciaal voor laboratoriumgebruik gefokte dieren in aanmerking voor de vrijstelling van invoerrechten waarin voor dit soort goederen is voorzien in artikel 60 van verordening (EEG) nr. 918/83 van de Raad van 28 maart 1983 betreffende de instelling van een communautaire regeling inzake douanevrijstellingen, wanneer hij niet zelf een openbare instelling, een instelling van openbaar nut of een particuliere instelling die toestemming heeft gekregen, is en niet zelf als voornaamste bezigheid het onderwijs of het wetenschappelijk onderzoek heeft, maar instellingen die aan deze voorwaarden voldoen als afnemer heeft?

2°/ Moet regel 5 b) van de algemene regels voor de interpretatie van de gecombineerde nomenclatuur aldus worden uitgelegd dat kooien voor het vervoer van levende dieren voor laboratoriumonderzoek onder de categorie verpakkingsmiddelen in de zin van deze regel vallen?

Zo ja, moet de op deze verpakkingsmiddelen toepasselijke uitdrukking „die klaarblijkelijk geschikt zijn voor herhaald gebruik” in het algemeen worden uitgelegd of alleen met betrekking tot hergebruik op het grondgebied van de Unie?

[omissis]

[omissis] [Or. 6]

[omissis] [Or. 7]

MIDDELEN uiteengezet in de bijlage bij dit arrest

Middel ter ondersteuning van **HET CASSATIEBEROEP TEN PRINCIPALE** [omissis] **ingesteld door de directeur général des douanes et droits indirects, de chef de l'agence de poursuites de la Direction nationale du renseignement et des enquêtes douanières en de directeur régional des douanes et droits indirects de Lyon.**

Tegen het bestreden arrest, waarbij de uitspraak a quo gedeeltelijk is vernietigd, wordt opgekomen op grond dat de bij het proces-verbaal van 7 maart 2007 aan Marshall Bioresources betekende douaneschuld ten belope van slechts 79 593 EUR is bevestigd en de geldigheid van de navorderingsaanslag van 27 maart 2007 bijgevolg slechts ten belope van datzelfde bedrag is bevestigd, en op grond dat de vorderingen van de douane-administratie tot bevestiging van de aan Marshall Bioresources betekende volledige douaneschuld en van de geldigheid van de navorderingsaanslag van 27 maart 2007 voor het totale bedrag van 254 545 EUR zijn afgewezen;

OMDAT, volgens de Cour d'appel, zoals de eerste rechter en ook de Ombudsman van de Republiek hebben gedaan, de litigieuze tekst van artikel 60 van verordening nr. 918/83 letterlijk dient te worden overgenomen: „1. Van rechten bij invoer zijn vrijgesteld: A) speciaal voor laboratoriumgebruik gefokte dieren; [...] 2. De in lid 1 bedoelde vrijstelling is beperkt tot dieren en biologische of chemische stoffen die bestemd zijn: hetzij voor openbare instellingen of instellingen van openbaar nut wier voornaamste bezigheid het onderwijs of het wetenschappelijk onderzoek is, en voor diensten die onder een openbare instelling of een instelling van openbaar nut ressorteren en wier voornaamste bezigheid het onderwijs of het wetenschappelijk onderzoek is; hetzij voor particuliere instellingen wier voornaamste bezigheid het onderwijs of het wetenschappelijk onderzoek is en die van de bevoegde autoriteiten van de lidstaten toestemming hebben om deze goederen vrij van rechten in te voeren”; indien zoals appellante stelt de vrijstelling was beperkt tot dieren en biologische of chemische stoffen die worden „ingevoerd” door..., valt niet te begrijpen waarom het betrokken artikel deze duidelijke, nauwkeurige en ondubbelzinnige term niet uitdrukkelijk heeft gebruikt; er is geen enkele ernstige reden, en evenmin is een ernstige reden aangevoerd, waarom de eveneens duidelijke term „bestemd” veel minder restrictief zou moeten worden uitgelegd, waardoor aan de tekst een niet daarin gestelde voorwaarde zou worden toegevoegd, aangezien de strikte toepassing van deze tekst in elk geval moet worden gewaarborgd doordat daaruit volgt, zonder dat uitlegging noodzakelijk is, dat voor de toepassing van de vrijstelling moet zijn aangetoond dat de instellingen waarvoor de dieren zijn bestemd – dus de instellingen die ze zullen gebruiken – overeenkomstig de gebruikelijke definitie, voldoen aan de in deze tekst gestelde voorwaarden; bovendien wordt opgemerkt dat op een oorspronkelijke verklaring van het douanekantoor te Blagnac (Toulouse) van 7 oktober 2004 de handgeschreven vermelding voorkomt: „Wij hebben verzocht [Or. 8] om verduidelijking van de plaats van bestemming, zijnde: Laboratoire PIERRE FABRE te Castres (81)”; aan geïntimeerde zijn deze bewijsstukken niet gevraagd, ook al is een van deze bewijzen als stuk 8 van geïntimeerde gevoegd; gelet op het voorgaande maar ook gelet op de correcte redenering van de eerste rechter die de Cour d'appel uitdrukkelijk overneemt, zijn de beslissing tot bevestiging van de navorderingsaanslag en deze navorderingsaanslag zelf terecht vernietigd met betrekking tot de belasting voor de honden en fretten ten belope van 174 952 EUR;

EN OMDAT, volgens Marshall Bioresources die op dit punt wordt gevolgd door de Cour d'appel, aangaande de restrictieve voorwaarden van artikel 60, lid 2, van verordening nr. 918/83 de betekenis van de uitdrukking „bestemd voor (openbare) instellingen of (particuliere) instellingen die [...] toestemming hebben gekregen” moet worden gepreciseerd; deze uitdrukking ziet uiteraard op het doel van de handeling die moet leiden tot levering van deze dieren aan laboratoria of onderzoeksinstellingen, zodat enkel dient te worden nagegaan of de afnemers van de vennootschap Marshall Bioresources voor ingevoerde honden en fretten indertijd uitsluitend openbare of particuliere instellingen (die in dat geval toestemming hadden verkregen) met als voornaamste bezigheid onderwijs en

wetenschappelijk onderzoek waren; er dient te worden vastgesteld dat de douanediensten op dit punt niets hebben betwist en dat bovendien moeilijk valt in te zien wie dan de afnemers van dergelijke dieren kunnen zijn, afgezien van deze instellingen, gelet op de bijzondere voorwaarden die invoer en vervoer van deze dieren vereisen; in deze omstandigheden maakt het geen verschil dat de vennootschap Marshall Bioresources een handelsvennootschap is die niet zelf aan onderwijs of wetenschappelijk onderzoek doet, aangezien het klaarblijkelijk de bedoeling van de auteurs van de betrokken tekst was om de ontwikkeling van het onderzoek te bevorderen door de invoer van uitsluitend voor onderzoek bestemde dieren te vergemakkelijken onder omstandigheden waarbij de veiligheid van deze dierenleveringen wordt gewaarborgd, waarbij de rechtsvorm van de instellingen of natuurlijke personen die bij deze levering betrokken zijn, van geen groot belang is op voorwaarde dat zij voldoen aan de geldende sanitaire en veterinaire voorschriften; derhalve blijkt de uitlegging van de douaneadministratie op basis waarvan zij de gedwongen invordering van de litigieuze douanerechten heeft voortgezet, niet gegrond te zijn zodat de vraag rijst of dit optreden van de douane rechtmatig is aangezien de douanerechten die in casu zijn opgelegd, niet verschuldigd waren;

1°) TERWIJL, aldus verzoekers tot cassatie, enkel openbare instellingen en particuliere instellingen die van de douaneautoriteiten toestemming hebben gekregen met als voornaamste bezigheid het onderwijs of wetenschappelijk onderzoek, die speciaal voor laboratoriumgebruik gefokte dieren invoeren, in aanmerking kunnen komen voor de vrijstelling van invoerrechten van artikel 60 van verordening nr. 918/83; doordat de Cour d'appel heeft geoordeeld dat deze vrijstelling kan gelden voor de door Marshall Bioresources ingevoerde dieren wanneer zij bestemd zijn voor [Or. 9] openbare instellingen of particuliere instellingen die toestemming hebben verkregen met als voornaamste bezigheid het onderwijs of wetenschappelijk onderzoek, ook al oefent deze handelsvennootschap die deze dieren invoert, geen dergelijke activiteit uit en heeft zij niet de toestemming van de douaneadministratie gekregen om de dieren met vrijstelling van invoerrechten in te voeren, heeft de Cour d'appel artikel 60 van verordening nr. 918/83 (thans artikel 53 van verordening nr. 1186/2009) geschonden;

2°) TERWIJL de invoerder van speciaal voor laboratoriumgebruik gefokte dieren in elk geval slechts voor de vrijstelling van invoerrechten van artikel 60 van verordening nr. 918/93 in aanmerking kan komen wanneer is aangetoond dat deze dieren bestemd zijn voor een openbare instelling met als voornaamste bezigheid het onderwijs of wetenschappelijk onderzoek of voor een particuliere instelling met diezelfde voornaamste bezigheid die van de douaneautoriteiten de toestemming heeft gekregen om deze dieren met vrijstelling van invoerrechten in te voeren; doordat de Cour d'appel heeft geoordeeld dat de vennootschap Marshall Bioresources voor deze vrijstelling in aanmerking moest komen, verkeerdelijk omdat op een verklaring van een douanekantoor van 7 oktober 2004 is vermeld dat de dieren bestemd waren voor de „Laboratoire PIERRE FABRE te

Castres (81)”, zonder na te gaan of dat laboratorium een openbare instelling met als voornaamste bezigheid het onderwijs of wetenschappelijk onderzoek is of een particuliere instelling met diezelfde voornaamste bezigheid die van de douaneadministratie toestemming heeft gekregen om deze dieren met vrijstelling van invoerrechten in te voeren, heeft de Cour d’appel een beslissing zonder rechtsgrondslag genomen gelet op artikel 60 van verordening nr. 918/83 (thans artikel 53 van verordening nr. 1186/2009);

3°) TERWIJL in elk geval de invoerder van speciaal voor laboratoriumgebruik gefokte dieren op eigen initiatief moet bewijzen, wil hij in aanmerking voor de vrijstelling van invoerrechten van artikel 60 van verordening nr. 918/83, dat deze dieren bestemd zijn voor een openbare instelling of een particuliere instelling die toestemming heeft verkregen, met als voornaamste bezigheid het onderwijs of wetenschappelijk onderzoek, zonder dat hij wacht op een verzoek daartoe van de douaneautoriteiten; doordat de Cour d’appel heeft geoordeeld dat de vennootschap Marshall Bioresources voor deze vrijstelling in aanmerking moest komen aangezien haar niet was verzocht om bewijzen omtrent de bestemming van de ingevoerde dieren, heeft de Cour d’appel artikel 131 van verordening nr. 918/83 (thans artikel 126 van verordening nr. 1186/2009) geschonden. **[Or. 10]**

Middel ter ondersteuning van **HET INCIDENTEEL CASSATIEBEROEP** [omissis] **ingesteld door de vennootschap Utopia**

Tegen het bestreden arrest, waarbij de uitspraak a quo is vernietigd, wordt opgekomen op grond dat de douaneschuld van de vennootschap Marshall Bioresources, betekend bij proces-verbaal van 7 maart 2007, is bevestigd ten belope van 79 593 EUR en bijgevolg de geldigheid van de aanslag van 27 maart 2007 is bevestigd ten bedrage van 79 593 EUR;

OMDAT, volgens de Cour d’appel, de regionale onderzoeksdienst een inbreuk heeft vastgesteld, zijnde een valse aangifte betreffende de kooien voor de periode van 2003 tot 2006; in het proces-verbaal van deze dienst van 7 maart 2007 wordt eraan herinnerd dat de regeling inzake de indeling van verschillende goederen onder eenzelfde tariefpost is vervat in: - regel 5b van het douanetarief: regel betreffende verpakkingsmiddelen; - regel 3b van het douanetarief: regel betreffende stellen of assortimenten; geïntimeerde in wezen verwijst naar het feit dat: - de kooien behoren tot het soort dat normaliter wordt gebruikt voor het vervoer van dieren en in het bijzonder van dieren en fretten, - deze kooien niet herhaaldelijk worden gebruikt, - het gemeenschappelijke douanetarief de term verpakkingsmiddel definieert als alle uitwendige en inwendige bergingsmiddelen, omhulsels, omwindmiddelen en dergelijke voorzieningen, met uitsluiting van vervoermiddelen, en de kooien waarin de dieren worden vervoerd, onder deze definitie vallen; appelante van haar kant stelt dat: - de kooien, met levende wezens, niet kunnen beschouwd als verpakkingsmiddelen met goederen zoals omschreven in de algemene regel van het douanetarief en toepassing van algemene regel voor de interpretatie 5 b) ertoe moet leiden dat zij afzonderlijk

worden ingedeeld, dit is korte tijd voor het begin van het onderzoek van de regionale onderzoeksdienst, - deze invoer evenmin kan worden ingedeeld als stel of assortiment, omdat de verkoop van honden in een kooi niet de gebruikelijke wijze is om deze dieren te verkopen, - overigens wordt in de toelichtingen bij het geharmoniseerde systeem gepreciseerd dat verpakkingen niet moeten „klaarblijkelijk geschikt zijn voor herhaald gebruik”, terwijl deze kooien herhaaldelijk kunnen worden gebruikt, - ten slotte worden de kooien tegelijkertijd met de honden ingevoerd volgens invoeraangifte IM4 en worden zij weliswaar op dezelfde factuur, doch afzonderlijk gefactureerd; afgezien van het feit dat de kwalificatie als verpakkingsmiddel, voor honden en fretten, twijfelachtig lijkt, preciseert geïntimeerde, die de mogelijkheid van herhaald gebruik betwist, dat deze kooien door de Amerikaanse leverancier worden verhuurd en naar deze leverancier worden teruggezonden na het vervoer, hetgeen geen ernstig argument lijkt; uit het voorgaande blijkt voldoende dat voor de kooien een afzonderlijke tariefindeling geldt en geïntimeerde trouwens niet betwist daarvoor vanaf 2006 douanerechten te hebben voldaan; op dit punt wordt het vonnis dus vernietigd.

[omissis]

[omissis] [Thans volgt een argument dat de verwijzende rechter reeds op bladzijde 4 van het verzoek om een prejudiciële beslissing heeft uiteengezet.]

3°) TERWIJL de kooien die worden gebruikt voor het vervoer van levende dieren, bergingsmiddelen zijn; zij vallen daarom onder de categorie verpakkingsmiddelen zoals omschreven in algemene regel 5 b) voor de interpretatie van het gemeenschappelijke douanetarief; doordat de Cour d'appel heeft geoordeeld dat de kwalificatie als verpakking van kooien voor honden en fretten twijfelachtig leek, heeft de Cour d'appel het gemeenschappelijke douanetarief, inzonderheid algemene regel 5 b) ervan geschonden;

[omissis] **[Or. 12]** [omissis] [Dit middel betreft uitsluitend de Franse internrechtelijke procedure en is van geen belang voor de prejudiciële vragen].